

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, dnia 20 sierpnia 2019 r.

VII.510.120.2019.ST

**Pan Bogdan Święczkowski
I Zastępca Prokuratora
Generalnego
Prokurator Krajowy**

Szanowny Panie Prokuratorze

Rzecznik Praw Obywatelskich otrzymał odpowiedź Pana Prokuratora (pismo z dnia 7 sierpnia 2019 r. o sygn. PK IX 071.86.2019) w sprawie delegowania prokuratora Prokuratury Regionalnej w Krakowie Mariusza Krasonia bez jego zgody do wykonywania obowiązków służbowych w Prokuraturze Rejonowej Wrocław-Krzyki. Odpowiedź ta nie wskazuje konkretnych motywów, którymi kierował się Prokurator Krajowy podejmując decyzję o delegowaniu wspomnianego prokuratora. Wynika z niej jedynie, że decyzja ma charakter dyskrecyjny i nie wymaga uzasadnienia. Według Pana Prokuratora „reguły stosowania instytucji delegowania odpowiadają naturze publicznoprawnych stosunków służbowych cechujących się podporządkowaniem służbowym oraz obowiązywaniem zasady dyspozycyjności.”

Gdyby przyjąć taką jak zaprezentowana powyżej koncepcję rozumienia relacji pracodawca-pracownik, należałoby też przyjąć, że polskie prawodawstwo, w tym pragmatyka służbowa zawarta w ustawie z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze (Dz. U. z 2019 r. poz. 740) pozwala traktować całkowicie przedmiotowo pracowników, nie licząc się z ich

uzasadnionymi interesami i odczuciami. W ocenie Rzecznika koncepcja ta stanowiłaby zaprzeczenie podstawowych zasad prawa pracy, które mają również zastosowanie do prokuratorów (por. art. 130 Prawa o prokuraturze). W myśl tych zasad pracodawca jest obowiązany szanować godność i inne dobra osobiste pracownika (art. 11¹ Kodeksu pracy). Nie sposób zaś mówić o poszanowaniu godności i dóbr osobistych pracownika będącego prokuratorem wówczas, gdy nie może on nawet poznać przyczyn, dla których jest delegowany do miejsca odległego od swojego stałego miejsca zamieszkania oraz dwa szczeble niżej w hierarchii służbowej.

Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego ukształtowanym na tle przenoszenia prokuratorów w stan spoczynku uznanie administracyjne nie oznacza dowolności, bowiem rozstrzygnięcie w tym przedmiocie powinno być podjęte przy uwzględnieniu interesu publicznego (potrzeby prokuratury) i słusznego interesu prokuratora (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 5 listopada 2015 r., sygn. akt III PO 9/15, Lex nr 1932144; z dnia 12 kwietnia 2011 r., sygn. akt III KRS 2/11, OSNP z 2012 r. nr 13-14, poz. 183; z dnia 29 czerwca 2017 r., sygn. akt III PO 5/17, Lex nr 2341785). W postanowieniu z dnia 15 listopada 2017 r. (sygn. akt III PO 14/17, Legalis nr 1715410) Sąd Najwyższy stwierdził, że „jeżeli Prokurator Generalny w decyzji o odmowie przeniesienia prokuratora w stan spoczynku nie uwzględnił słusznego interesu prokuratora, to fakt ten już sam w sobie przesądza o niezgodności decyzji z art. 127 § 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. - Prawo o prokuraturze (Dz.U. z 2016 r. poz. 177 ze zm.) w związku z art. 71 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 2062 ze zm.). Wprawdzie instytucja przewidziana w art. 71 § 1 ustawy wprowadzona została przede wszystkim z uwagi na interes wymiaru sprawiedliwości/interes prokuratury i ma na celu usunięcie negatywnych

skutków długotrwałego niewykonywania obowiązków przez sędziego/prokuratora w zakresie organizacji pracy sądu/prokuratury, to jednak nie uprawnia to właściwego organu do nieuwzględnienia słusznego interesu sędziego/prokuratora, ani też do przyjęcia bezwzględnej nadrzędności interesu publicznego nad słusznym interesem sędziego/prokuratora”.

Nie ma żadnych uzasadnionych powodów, aby także w sprawach delegowania prokuratora bez jego zgody nie był uwzględniany – jak wymaga tego wskazane orzecznictwo Sądu Najwyższego - słuszny interes prokuratora. Tylko w ten sposób można bowiem uniknąć sytuacji, w której człowiek pozostaje wyłącznie przedmiotem podejmowanych wobec niego działań. Niestety, otrzymana odpowiedź całkowicie pomija tę materię.

Z orzecnictwa Sądu Najwyższego wynika, że stosunek pracy prokuratora, choć zgodnie z literalnym brzmieniem przepisu powstaje na skutek powołania, jest stosunkiem pracy wynikającym z mianowania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 lipca 2016 r., sygn. akt III PO 3/16 i powołane tam orzecznictwo, Lex nr 2142564). Prokurator jest więc – na co już wskazano powyżej - pracownikiem w rozumieniu art. 2 Kodeksu pracy. Sprawa o roszczenia wynikające ze stosunku pracy jest sprawą cywilną, co do której istnieje zasada dochodzenia roszczeń na drodze sądowej przed sądem właściwym dla spraw pracowniczych.

Delegacja prokuratora do innej jednostki organizacyjnej prokuratury dokonywana na podstawie art. 106 § 2 Prawa o prokuraturze ma co prawda charakter czasowy, zmienia jednak niewątpliwie na ten okres treść stosunku służbowego w zakresie miejsca, rodzaju wykonywanej pracy i hierarchicznego podporządkowania prokuratora. Z art. 101 § 1 Prawa o prokuraturze wynika zaś, że w sprawach o roszczenia ze stosunku służbowego prokuratorowi przysługuje droga postępowania przed sądem właściwym dla spraw

pracowniczych. Przepis ten nie wyłącza spraw dotyczących delegowania prokuratora bez jego zgody z drogi postępowania sądowego. Stąd też uprawniony jest wniosek, że prokurator delegowanych bez swojej zgody do innej jednostki organizacyjnej prokuratury może odwołać się do sądu właściwego dla spraw pracowniczych. Tylko wówczas powstanie możliwość obrony przed arbitralnością decyzji podejmowanych na podstawie art. 106 § 2 Prawa o prokuraturze i nie biorących pod uwagę także słusznego interesu delegowanego prokuratora.

W świetle powyższego Rzecznik Praw Obywatelskich prezentuje pogląd, że podejmując decyzję o delegacji na podstawie art. 106 § 2 Prawa o prokuraturze Prokurator Generalny lub Prokurator Krajowy zobowiązany jest brać pod uwagę nie tylko powołaną w odpowiedzi z dnia 7 sierpnia br. „elastyczność w zarządzaniu kadrą prokuratorą”, lecz także przemilczany w tym piśmie słuszny interes prokuratora.

Uwagi powyższe przekazuję Panu Prokuratorowi stosownie do art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2018 r. poz. 2179 ze zm.) z prośbą o ustosunkowanie się do nich.

Z poważaniem